

Ehdotus maakuntakaavapaikkatietokohteiden elinkaarisäännöiksi – HAME

Nämä elinkaarisäännöt on laadittu noudattaen JHS 193 Paikkatiedon yksilöivät tunnukset -suosituksen liitteen 3:n ohjeita ja periaatteita paikkatietokohteiden elinkaarisääntöjen muodostamiseksi. JHS 193 liite: http://docs.jhs-suositukset.fi/jhs-suositukset/JHS193_liite3/JHS193_liite3.pdf

Elinkaarisääntöihin liittyvät uudet kentät on pyritty laatimaan sellaisiksi, että ne saadaan tulevaisuudessa mahdollisimman automaattisesti täytettyä tulevan maakuntakaavoitustyökalun avulla.

Kaavakohteita on kolmentyyppisiä: aluemaisia, viivamaisia ja pistemäisiä. Jokaiselle kaavatyypille on laadittu omat, joskin keskenään linjassa olevat elinkaarisäännöt, jotka on lueteltu ja kuvattu peräkkäin alla olevassa taulukossa.

Kaavan ulkoraja		
Lähtötilanne, kaavan ulkoraja - uuden kaava-alueen luominen	Päätetään laatia uusi kaava. Digitoidaan tai kopioidaan kaavan ulkoraja, jolle annetaan tunnus kaavaTunnus = kaavan yksilöivä tunnus kaavaTunnuksen muodostetaan seuraavasti: m + liiton tunnus (esim. 08) + maakuntakaavan järjestysnumero (kolme numeroa, esim 004), kaavoituksen käynnistyspäätöksen mukaisessa järjestyksessä luontiPvm = tämä päivä versioPvm = tämä päivä muutosPvm:n = tyhjä paattymisPvm = tyhjä	kaavaTunnus: m08004 luontiPvm: 16.12.2016 versioPvm: 16.12.2016
Kaavan ulkorajan poistaminen	Kaavan ulkoraja ja sen tunnus ei ikinä poistu, vaan menee lakannut tilaan. paattymisPvm = tämä päivä muutos = 'olemassaolo päättynyt'	kaavaTunnus: m08004 paattymisPvm: 20.12.2016
Kaava-alueen säilyminen muuttumattomana	kaavaTunnus säilyy Ominaisuudet eivät muutu	kaavaTunnus: m08004
Geometrian muokkaaminen	kaavaTunnus säilyy luontiPvm säilyy versioPvm = tämä päivä muutosPvm = tämä päivä paattymisPvm = tyhjä muutos = 'geometria muutettu'	kaavaTunnus: m08004 muutosPvm/versioPvm = 16.12.2016
Ominaisuustietojen muokkaaminen	kaavaTunnus säilyy luontiPvm säilyy versioPvm = tämä päivä muutosPvm = tämä päivä paattymisPvm = tyhjä muutos = 'ominaisuustieto muutettu'	kaavaTunnus: m08004 muutosPvm/versioPvm = 16.12.2016
Aluemaiset kohteet		
Lähtötilanne; kaavakohde -luodaan uusi aluemainen kohde	Aluevaraukset: kohdeTunnus = kohteen yksilöivä tunnus kohdeTunnus muodostetaan seuraavasti: kaavaTunnus + al + juokseva numero Osa-alueet ja aluemaiset kehittämisperiaattemerkinnät: kohdeTunnus = kohteen yksilöivä tunnus kohdeTunnus muodostetaan seuraavasti: kaavaTunnus + os + juokseva numero	kohdeTunnus: m08004al1 kohdeTunnus: m08004os1 luontiPvm: 16.12.2016 versioPvm: 16.12.2016

	<p>luontiPvm on uuden kohteen luontipäivämäärä (digitoitu tai kopioitu muusta aineistosta, mutta ei edellisestä kaavasta)</p> <p>Jos kohde tuodaan aiemmasta kaavasta, luontiPvm on se päivämäärä jolloin kohde on ensimmäisen kerran ollut jossakin kaava-aineistossa.</p> <p>Jos kohde kumotaan aiemmassa kaavassa ja tuodaan takaisin, on kohde uusi ja kohdeTunnus ja luontiPvm on uuden kohteen mukainen</p> <p>luontiPvm on tämä pvm versioPvm = tämä päivä muutosPvm = tyhjä paattymisPvm = tyhjä</p>	
Geometrian muokkaaminen (alueen laajennus tai supistus)	<p>kohdeTunnus säilyy luontiPvm säilyy versioPvm = tämä päivä muutosPvm tämä päivä paattymisPvm on tyhjä muutos ='geometria muutettu"</p>	<p>kohdeTunnus: m08004a1</p> <p>versioPvm: 16.12.2016</p>
Kohteen jakaminen	<p>Jos toinen kohde jatkaa samanlaisena (merkintä), niin se säilyttää vanhan kohdeTunnus:n, muutospäivämäärä ja versioPvm muuttuvat. muutos ='geometria muutettu"</p> <p>Toinen osa saa uuden kohdeTunnus:n ja luontipäivämäärän.</p> <p>Jos kumpikaan ei jatka samana merkintätyyppinä niin molemmat saavat uudet kohdeTunnus:t ja luontipäivämäärät. VersioPvm on tämä päivä. Vanhat kohteet saavat päättymispäivämäärän sekä muutos ='olemassaolo päättynyt"</p>	<p>Tapaus 1: kohdeTunnus: m08004a1 versioPvm: 20.12.2016</p> <p>Tapaus 2: kohdeTunnus: m08004a2 versioPvm: 16.12.2016</p> <p>Tapaus 3: kohdeTunnus: m08004a3 versioPvm: 16.12.2016</p> <p>kohdeTunnus: m08004a4 versioPvm: 16.12.2016</p>
Kohteiden yhdistäminen	<p>Jos kaikissa kohteissa sama merkintä, suurimman kohteen kohdeTunnus säilyy, muutosPvm ja versioPvm muuttuvat.</p> <p>Muut yhdistetyt kohteet saavat päättymispäivämäärän.</p> <p>Jos kohteilla eri merkintöjä, luodaan kokonaan uusi kohde -> uusi kohdeTunnus, luontipvm ja versioPvm -> 16.12.2016. Vanhat kohteet saavat tällöin päättymispäivämäärän sekä muutos ='olemassaolo päättynyt"</p>	<p>Tapaus 1: kohdeTunnus: m08004a1</p> <p>versioPvm: 20.12.2016 kohdeTunnus: m08004a2 versioPvm: 16.12.2016</p> <p>Tapaus 2: kohdeTunnus: m08004a3 versioPvm: 16.12.2016</p> <p>kohdeTunnus: m08004a4</p> <p>versioPvm: 16.12.2016</p>

Merkin­nän muuttaminen -geometria pysyy samana	Vanha kohdeTunnus lakkaa paattymisPvm = tämä päivä muutos = 'olemassaolo päättynyt' Uusi kohdeTunnus luontiPvm = tämä päivä versioPvm = tämä päivä muutosPvm = tyhjä paattymisPvm = tyhjä	kohdeTunnus: m08004a1 kohdeTunnus: m08004a2 versioPvm: 16.12.2016
Muiden ominaisuustietojen muokkaaminen	kohdeTunnus säilyy luontiPvm säilyy versioPvm tämä päivä muutosPvm tämä päivä paattymisPvm on tyhjä muutos = 'ominaisuustieto muutettu'	kohdeTunnus: m08004a1 versioPvm: 20.12.2016
Kohteen säilyminen muuttumattomana	Tunnukset säilyvät Elinkaariominaisuuksiin ei kosketa	kohdeTunnus: m08004a1
Virheen korjaaminen (joko geometriassa tai ominaisuustiedossa)	kohdeTunnus säilyy versioPvm vaihtuu luontiPvm säilyy muutosPvm tämä päivä paattymisPvm on tyhjä muutos = 'ominaisuustieto muutettu' ja/tai 'geometria muutettu'	kohdeTunnus: m08004a1 versioPvm: 20.12.2016
Kohteen poistaminen	Tunnukset muuttuvat lakanneeksi ja annetaan paattymisPvm. Tunnuksia ei koskaan käytetä uudelleen paattymisPvm on tämä päivä muutos = 'olemassaolo päättynyt'	kohdeTunnus: m08004a1 paattymisPvm: 20.12.2016
Pistemäiset kohteet		
Lähtötilanne; kaavakohde -luodaan uusi pistemäinen kohde	kohdeTunnus = kohteen yksilöivä tunnus kondeTunnus muodostetaan seuraavasti: kaavaTunnus + pi + juokseva versioPvm = tämä päivä Versio 1 on luotu luontiPvm on uuden kohteen luontipäivämäärä (digitoitu tai kopioitu muusta aineistosta, mutta ei edellisestä kaavasta) Jos kohde tuodaan aiemmasta kaavasta, luontiPvm on se päivämäärä jolloin kohde on ensimmäisen kerran ollut jossakin kaava- aineistossa. Jos kohde kumotaan aiemmassa kaavassa ja tuodaan takaisin, on kohde uusi ja kohdeTunnus ja luontiPvm on uuden kohteen mukainen luontiPvm on tämä pvm versioPvm = tämä päivä muutosPvm = tyhjä paattymisPvm = tyhjä	kohdeTunnus: m08004pi1 luontiPvm: 16.12.2016 versioPvm: 16.12.2016
Geometrian muokkaaminen -pisteiden siirtäminen pisteiden yhdistäminen	jos pistettä siirretään esimerkiksi karttateknisestä syystä -> kohdeTunnus säilyy luontiPvm säilyy versioPvm =tämä päivä muutosPvm tämä päivä muutos = 'geometria muutettu'	Tapaus 1: kohdeTunnus: m08004pi1 versioPvm: 20.12.2016 Tapaus 2:

	<p>paattymisPvm on tyhjä</p> <p>jos pistettä siirretään muusta syystä -> luodaan uusi kohdeTunnus uusi luontipvm muutospvm tyhjä</p> <p>vanha kohde saa päättymispäivämäärän. PaattymisPvm = tämä päivä muutos = 'olemassaolo päättynyt'</p>	<p>kohdeTunnus: m08004pi2 versioPvm: 16.12.2016</p>
<p>Merkinnän muuttaminen -geometria säilyy samana</p>	<p>Vanha kohdeTunnus lakkaa paattymisPvm tämä päivä muutos = 'olemassaolo päättynyt'</p> <p>uusi kohdeTunnus luontiPvm tämä päivä versioPvm tämä päivä muutosPvm tyhjä paattymisPvm tyhjä</p>	<p>Tapaus 1: kohdeTunnus: m08004pi1 paattymisPvm: 16.12.2016</p> <p>Tapaus 2: kohdeTunnus: m08004pi2 versioPvm: 16.12.2016</p>
<p>Muiden ominaisuustietojen muokkaaminen</p>	<p>kohdeTunnus säilyy luontiPvm säilyy versioPvm tämä päivä muutosPvm tämä päivä paattymisPvm on tyhjä muutos = 'ominaisuustieto muutettu'</p>	<p>kohdeTunnus: m08004pi1 versioPvm: 20.12.2016</p>
<p>Virheen korjaaminen (joko geometriassa tai ominaisuustiedossa)</p>	<p>kohdeTunnus säilyy luontiPvm säilyy versioPvm tämä päivä muutosPvm tämä päivä paattymisPvm on tyhjä muutos = 'ominaisuustieto muutettu' ja/tai 'geometria muutettu'</p>	<p>kohdeTunnus: m08004pi1 versioPvm: 20.12.2016</p>
<p>Kohteen säilyminen muuttumattomana</p>	<p>Tunnukset säilyvät Elinkaariominaisuuksiin ei kosketa</p>	<p>kohdeTunnus: m08004pi1</p>
<p>Kohteen poistaminen</p>	<p>Tunnukset muuttuvat lakanneeksi ja annetaan paattymisPvm paattymisPvm on tämä päivä Tunnuksia ei koskaan käytetä uudelleen muutos = 'olemassaolo päättynyt'</p>	<p>kohdeTunnus: m08004pi1 paattymisPvm: 20.12.2016</p>
<p>Viivamaiset kohteet</p>		
<p>Lähtötilanne; kaavakohde -luodaan uusi viivamainen kohde</p>	<p>Viivamaiset kohteet kohdeTunnus = kohteen yksilöivä tunnus</p> <p>kohdeTunnus muodostetaan seuraavasti: kaavaTunnus + vi + juokseva numero</p> <p>luontiPvm on uuden kohteen luontipäivämäärä (digitoitu tai kopioitu muusta aineistosta, mutta ei edellisestä kaavasta)</p> <p>Jos kohde tuodaan aiemmasta kaavasta, luontiPvm on se päivämäärä jolloin kohde on ensimmäisen kerran ollut jossakin kaava- aineistossa.</p> <p>Jos kohde kumotaan aiemmassa kaavassa ja tuodaan takaisin, on kohde uusi ja kohdeTunnus ja luontiPvm on uuden kohteen mukainen</p> <p>luontiPvm on tämä pvm versioPvm = tämä päivä</p>	<p>kohdeTunnus: m08004vi1</p> <p>luontiPvm: 16.12.2016</p> <p>versioPvm: 16.12.2016</p>

	muutosPvm = tyhjä paattymisPvm = tyhjä	
Geometrian muokkaaminen -viivan jatkaminen -viivan lyhentäminen -viivojen yhdistäminen	kohdeTunnus säilyy luontiPvm säilyy versioPvm = tämä päivä muutosPvm tämä päivä paattymisPvm on tyhjä muutos = 'geometria muutettu"	kohdeTunnus: m08004vi1 versioPvm: 20.12.2016
Kohteen jakaminen	Jos toinen kohde jatkaa samanlaisena (merkintä), niin se säilyttää vanhan kohdeTunnus:n, muutospäivämäärä ja versioPvm muuttuvat. muutos = 'geometria muutettu"	Tapaus 1: kohdeTunnus: m08004vi1 versioPvm: 20.12.2016
	Toinen osa saa uuden kohdeTunnus:n ja luontipäivämäärän.	kohdeTunnus: m08004vi2 versioPvm: 16.12.2016
	Jos kumpikaan ei jatka samana merkintätyyppinä niin molemmat saavat uudet kohdeTunnus:t ja luontipäivämäärät. VersioPvm on tämä päivä. Vanhat kohteet saavat päättymispäivämäärän sekä muutos = 'olemassaolo päättynyt". PaattymisPvm = tämä päivä	Tapaus 2: kohdeTunnus: m08004vi3 versioPvm: 16.12.2016
		kohdeTunnus: m08004vi4 versioPvm: 16.12.2016
Kohteiden yhdistäminen	Jos kaikissa kohteissa sama merkintä, pisimmän kohteen kohdeTunnus säilyy, muutospvm ja versioPvm muuttuu. Muut yhdistetyt kohteet saavat päättymispäivämäärän. PaattymisPvm = tämä päivä. muutos = 'geometria muutettu"	Tapaus 1: kohdeTunnus: m08004vi1 versioPvm: 20.12.2016
	Jos kohteilla eri merkintöjä, luodaan kokonaan uusi kohde -> uusi kohdeTunnus, luontiPvm ja versioPvm on tämä päivä. Vanhat kohteet saavat päättymispäivämäärän. PaattymisPvm = tämä päivä. muutos = 'olemassaolo päättynyt"	kohdeTunnus: m08004vi2 versioPvm: 16.12.2016
		Tapaus 2: kohdeTunnus: m08004vi3 versioPvm: 16.12.2016
		kohdeTunnus: m08004vi4 versioPvm: 16.12.2016
Merkinnän muuttaminen -geometria säilyy samana	Vanha KohdeTunnus lakkaa olemasta PaattymisPvm = tämä päivä muutos = 'olemassaolo päättynyt"	kohdeTunnus: m08004pi1
	Uusi KohdeTunnus luontiPvm tämä päivä versioPvm = tämä päivä muutosPvm tyhjä paattymisPvm tyhjä	kohdeTunnus: m08004vi2 versioPvm: 16.12.2016
Muiden ominaisuustietojen muokkaaminen	kohdeTunnus säilyy luontiPvm säilyy versioPvm = tämä päivä muutosPvm =tämä päivä paattymisPvm = tyhjä muutos = 'ominaisuustieto muutettu'	kohdeTunnus: m08004vi1 versioPvm: 20.12.2016

Kohteen säilyminen muuttumattomana	Tunnukset säilyvät Elinkaariominaisuuksiin ei kosketa	kohdeTunnus: m08004vi1
Kohteen poistaminen	Tunnukset muuttuvat lakanneeksi ja annetaan paattymisPvm paattymisPvm on tämä päivä Tunnuksia ei koskaan käytetä uudelleen muutos ='olemassaolo päätynyt"	kohdeTunnus: m08004vi1 paattymisPvm: 20.12.2016

Elinkaarisääntöehdotukseen liittyvät jatkotoimenpiteet

Ehdotus esitellään maakuntien liittojen paikkatietohenkilöille, jonka jälkeen keskustellaan elinkaarisääntöjen mahdollisesta muutostarpeista ja käyttöönottoon liittyvistä asioista. Keskustelujen perusteella elinkaarisääntöjä muokataan tarvittaessa ja sen jälkeen laaditaan elinkaarisääntöihin liittyvä käyttöönottosuunnitelma.

Maakuntien liittojen paikkatietoasiantuntijoiden kanssa tulisi käydä keskustelua Muutos-kentän sisällöstä. Tarvittaessa luodaan luokitus (arvojoukko, domain), joka lisätään tietokantapohjaan. Alustava ehdotus arvojoukoksi: geometria muutettu, ominaisuustieto muutettu, geometria sekä ominaisuustieto muutettu, olemassaolo päätynyt. Samassa yhteydessä on mietittävä onko tarpeen lisätä erikseen säännöt kohteille jonka osalta sekä geometria että ominaisuustieto muuttuu.

Ratkaisematta on vielä mitä tehdä jos kohteesta on pari esitystapaa riippuen esimerkiksi kaavakartan mittakaavasta – näille kohteille tulee kohdeTunnuksen muodostumisperiaatteiden takia erilaiseksi (vertaa m08004pi23 ja m08004al55). Keskusteluissa maakuntien liittojen paikkatietoasiantuntijoiden kanssa on mietittävä haittaako tämä ja mikäli haittaa niin mitä asialle pitäisi tehdä.

Lisäksi toivotaan, että asiantuntijaryhmä tuo esiin mahdollisia muita ratkaisemattomia tapauksia jonka osalta ehdotus on vielä puutteellinen, kuten pisteiden yhdistämissä yms. On myös pohdittava mikä rooli KumottuKaavassa – kentällä on elinkaarisääntöjen käyttöönoton jälkeen.

Maakuntien liittojen paikkatietoasiantuntijoiden kanssa on myös mietittävä mitä tehdään kumoutuneille kaavakohteille: jätetäänkö ne roikkumaan mukaan tietokantaan (tapauksissa, jossa kaikki edelliset kaavavaiheet aina mukana uudemmissa kaavoissa) vai siirretäänkö kumotut (kohteet, joilla on paattymisPvm) säännöllisin välein talteen erilliseen arkistointitietokantaan ja sallitaanko molemmat lähestymistavat. Kun menettelytavat arkistointiin liittyen on sovittu, ohjeistetaan se erillisellä ohjeella. Arkistointiasiat otetaan myös huomioon maakuntakaavoitustyökalun suunnittelussa.